

Blog Divadelních novin

Veronika Š. píše o Tanci Praha 2010 (No. 5)

Prahu zaplavilo horké letní slunce, do žhnoucích ulic vyjely kropící vozy, přibylo turistů a prázdné stojany pro Ekola značí, že končí jedna zajímavá kulturní událost. Krásně kulatý XXII. ročník festivalu Tanec Praha se s věrným publikem rozloučil dvěma avizovanými vrcholy, jež se odehrály na prknech děsivě vyhlížejícího Hudebního divadla Karlín. Tato scéna tak měla konečně příležitost přivítat produkci na vysoké umělecké úrovni.

*Nemám ráda, když se cokoliv předem heroizuje či přehnaně vyzvedává. Proto jsem k tanečním inscenacím **Out of Context** a **Yesterday** přistupovala střízlivě, bez očekávání, avšak s jistým nedočkavým napětím. Nakonec ve mně obě představení zanechala hluboký dojem, a nebudu je tedy váhat zařadit k vrcholům letošního ročníku Tance Praha. Oba tanečně-divadelní kusy se vyznačují naprosto odlišnými režijními i choreografickými přístupy, spojuje je však vysoká technická úroveň interpretů a neotřelé tvůrčí nápady světově uznávaných choreografů.*

„...all my troubles seem so far away!“

Jasmin Vardimon se přestěhovala z uzavřené komunity izraelského kibucu do kosmopolitního Londýna, kde na sebe nechala působit nepřeberné množství divadelních, tanečních i hudebních postupů, které tvoří její vysoce eklektický choreografický styl. Se svým souborem Jasmin Vardimon Company přivezla na festival inscenaci **Yesterday**.

Jen velmi těžko lze najít jednotnou choreografickou či tematickou linku této inscenace. Jednotlivé obrazy se střídají velmi rychle, postrádají kauzální, mnohdy i logickou, spojitost a svým obsahem jsou ztřeštěné až bláznivé. Náповěda k pochopení ironicky laděného humorného jevištního třeštění se skrývá v samotném názvu **Yesterday**. Autorka se vrací do blízké minulosti člověka, jakožto jedinečné bytosti, která má svůj život — veřejný i soukromý. Každý člověk tvoří minulost, v níž zůstávají stopy, viditelné, skryté, kladné i záporné, některé zůstanou a jiné jsou na věky smazány. Jasmin Vardimon pracuje s touto myšlenkou chytře a vtipně v rovině pohybových i výtvarných metafor. Aktéři jsou schopni prostřednictvím tanečních pohybů, kombinovaných s pohybovým divadlem a monologickým i dialogickým jednáním, navodit pocit retrospektivy — opakují pohyby v opačném pořadí, cyklí je, přerývavě frázují a rytmicky obměňují. Pohybovým leitmotivem je tanec připomínající moderní street dance, ovšem ve velmi modifikované a plynulé formě.

Vizuální přitažlivost **Yesterday** umocňuje využití projekce a stínového divadla na posuvné tabuli, kterou přemísťují samotní účinkující. A co je ještě příjemnější (neb ne vždy, když se používají moderní media na jevišti, se tento záměr naplní), projekce koresponduje s hlavní myšlenkou — na stěnu jsou promítány stíny, které tam zůstávají, i když tanečník odejde; na tabuli se píše fosforovou tužkou, přičemž nápis rychle mizí, jedna z tanečnic kreslí na tělo znaky a obrazce a tento akt je promítán na zadní prospekt. Obrazy symbolizují zanechávání stop lidského těla v prostoru nebo na jiném lidském těle.

První dojmy ze zhlédnutého představení se nezdřáhám přirovnat k dětsky nevázanému rozjaření, přesto jsem i zde našla prvky, které mému oku, sluchu ani duši nelahodily. Především proto, že „mediální stránka“ inscenace se postupně až příliš prosazuje na úkor samotného tance. Pohybová stránka inscenace byla na začátku strhující a navnadila diváka na vzrušující proměny, ty se však nedostavily.

Yesterday mi udělalo radost především střízlivým a ironickým pohledem na skutečnost, v níž se člověk nachází. Vyvarovalo se rozervanému plácání v emocích, depresivní temnotě nebo snad fatální smrtelné křeči, převládá nadhled, sarkasmus, černý humor a inteligentní vtip bez závanu trapnosti.

Velké finále

Neméně umu vložil do inscenace **Out of Context** mistr svého řemesla Alain Platel, jenž potvrzuje, že ne všichni věhlasní umělci se vykrádají. Svou nejnovější inscenací se souborem Les Ballets C de la B (premiéru měla v lednu tohoto roku v Bruselu) příjemně šokoval a překvapil publikum, neb očistil svůj režijní i choreografický „mega-styl“ a přiblížil se více lidské individualitě, jejímu klidu i vzbouření. Out of Context je komorním, ve své podstatě poklidným a harmonickým dílem, které v nestřežených chvílích zahřmí, zapraská či zaječí. Líbivých hudebních melodií byste zde pohledali, a to prosím nevnímejte jako výtku. Zvukový doprovod tvoří interpreti sami různými vzdechy, výkřiky, mlaskáním, prskáním, či velmi falešným zpěvem. Mnohdy tančí bez hudebního doprovodu, nebo na stále se opakující dunění elektrohudby. V náročné choreografii vypadá devět tanečníků a tanečnic jako precizně organizovaná skupina individualit. V některých obrazech tančí stejnou choreografií a přitom každý vypadá jinak, osobitě, dává do svého projevu různou energii, pocit i výraz tváře. Aktéři karikují normální i nenormální jevy skutečnosti, přírodu, zvířata a děti. Jejich jednání na scéně je dětinsky, až bláznivě bujaré, těžko rozeznat co můžeme brát vážně a co je jen vtíp. Škubání končetin, zkřivené grimasy, trhavé pohyby těl působí na jednu stranu komicky a na druhou děsivě. Není potřeba nad Out of Context dlouze dumat, protože vše, co se v něm odehrává, je stejně mimo náš kontext; což je na této inscenaci to nejpřitažlivější. Přitahuje nespoutaností, odvahou, fantazií a lidskostí.

■

Festival Tanec Praha 2010 skončil a s ním končí i má funkce reflektujícího zpravodaje. Byly to hezké chvíle strávené pohledem na krásný i ošklivý (toho bylo naštěstí málo) pohyb lidských těl stejně, jako byly hezké i chvíle při psaní těchto pár řádků. Ninu Vangeli snad nepobouřily, a pokud ano, může to napsat na zdejší blog. A do příštího ročníku už jen na Ekole!

Jasmin Vardimon Company – Yesterday; Les Ballets C de la B – Out of Context

Veronika Štefanová

01. 07. 2010